

**Рус телендә урта гомуми белем бирү мәктәбенең рус төркемендә
укучылар өчен татар теленнән үткәрелә торган
мәктәп туры өчен олимпиада биремнәре
2022-2023 уку елы, 11 нче сыйныф**

**Олимпиадные задания школьного тура по татарскому языку
для общеобразовательных организаций с обучением на русском языке
(для изучающих татарский язык)
2022-2023 учебный год, 11 класс**

Максимальный балл – 107

Время выполнения – 120 минут

I. Устная часть. (макс. б. – 25)

**Озаглавьте картину (5 баллов). Составьте 10 предложений по картине
(по 2 балла = 20 баллов. Макс. 25 б.)**



I. Письменная часть.

1. Напишите ответы на поставленные вопросы и составьте толкование слова “үлэн”, используя Ваши ответы. (по 1 б., 3б. –за толкование, макс. б. - 7).

- Нэрсэ ул – үлэн?

-

- Ул биекме? Анда бананнар үсэме?

-

- Ул кыярмы? Аны кешелэр ашыймы?

-

- Казанда кыш көнө үлэн бармы?

-

| № | Предложения | Макс.кол-во баллов | Баллы |
|----|-------------|--------------------|-------|
| | | -7 | |
| 1. | | 1 | |
| 2. | | 1 | |
| 3. | | 1 | |
| 4. | | 1 | |
| | | 3 | |

2. Соедините слова двух столбиков и составьте словосочетания используя послелог и послеложные слова (по 3 б. за правильное словосочетание. Макс. 21 б.)

Образец: парктагы күлдә көймә белән йөзәргә

1) йөзәргә

вокзал, кафе

2) барырга

театр, машина

3) килеп житәргә

Идел, касса

- | | |
|-------------------|-------------------------|
| 4) йөгерергә | стадион, сукмак |
| 5) йөрергә | троллейбус, тукталыш |
| 6) узып барырга | <u>күл, парк, көймә</u> |
| 7) барып кайтырга | автобус, гараж |
| 8) очарга | шәһәр паркы, вертолёт |

| № | Предложения | Макс.кол-во баллов - 21 | Баллы |
|----|-------------|-------------------------|-------|
| 1. | | 3 | |
| 2. | | 3 | |
| 3. | | 3 | |
| 4. | | 3 | |
| 5. | | 3 | |
| 6. | | 3 | |
| 7. | | 3 | |

3. В каком предложении допущена ошибка? (2 б.)

- 1) Энемнең хыялы – жырларга өйрәнү.
- 2) Түбән Кама – химиклар шәһәре.
- 3) Казан – элек-электән мэдәният һәм сәнгать үзәк.
- 4) Алабуга – иң борынгы шәһәрләребезнең берсе.

4. Выберите и вместо многоточия ставьте фразеологизм. (по 2 б., макс. б. - 8)

А. Бу мәсьәләгә ... ярамый.

Ә. Узган ел ... вакыйгаларга бай булды.

Б. Әнием аш-су пешерергә бик оста, аның бәләшләре ... була.

В. Кешедән ... – жиңел, аңа ярдәм итергә тырышырга кирәк.

- 1) телеңне йотарлык
- 2) йөз чөерү
- 3) уңышлардан баш әйләнерлек
- 4) күз йомарга

А. ...; Ә. ...; Б. ...; В.

5. В каком ряду слова образованы только при помощи словообразующих аффиксов? (2 б.)

- 1) саранлык, сипкеч, эшемдә
- 2) элгеч, юлчы, каләмдәш
- 3) әдәпле, баскыч, күршедә
- 4) каенда, жиләклек, халык

6. Переведи на татарский язык и запиши (по 3б.- макс.15 б.)

1. Елабуга – старинный городок в Татарстане 2. Здесь родились: кавалерист-девица Н.А.Дурова, художник И.И.Шишкин, известный ученый психиатр В.М. Бехтеров, маршал Советского Союза Л.А. Говоров и другие известные люди. 3. Эта земля хранит память об отрядах Емельяна Пугачева, о писателях А.Н.Радищеве и В.Г.Короленко, о командире гражданской войны В.И. Чуйкове. 4. В Великую Отечественную войну Елабуга послала на фронт тысячи бойцов. 5. Елабуга включена в число исторических городов.

| № | Предложения | Макс.кол-во баллов - 15 | Баллы |
|----|-------------|-------------------------|-------|
| 1. | | 3 | |
| 2. | | 3 | |
| 3. | | 3 | |
| 4. | | 3 | |
| 5. | | 3 | |

7. В какой последовательности нужно расставить предложения, чтобы получился текст? (макс.б.- 8)

- А) Ашы́й торган ризыкта витаминнар булуы бик мөһим.
- Ә) Һәркем сәламәт булу өчен тырышырга тиеш.
- Б) Шуңа күрә кешеләр ит тә, сөт ашамлыклары да, яшелчәләр дә, жиләк-жимеш тә ашарга тиеш.
- В) Сәламәт булырга теләсән, иң беренче чиратта яхшы тукланырга кирәк.

- 1) Ә, В, Б, А
- 2) В, Ә, Б, А
- 3) Ә, В, А, Б
- 4) В, Ә, А, Б

8. Образуй новые слова из корня куз с помощью аффиксов (по 1б. за каждое слово, макс. б. - 7).

Куз +... =,

9. Найди грамматически правильное продолжение предложения (2 б.)

Яңгыр ява,

- 1) ләкин без бернәрсә белмибез.
- 2) шунда кичә башланды.
- 3) шул вакытта кыш та житте.
- 4) шулай да без юлга чыктык.

10. Выполните коммуникативные задания. (10 баллов, по 2 балла за каждый правильный ответ).

Скажи родителям (маме , папе):

- что ты беспокоишься за их здоровье;

- что им необходимо ехать отдыхать;

- что очень полезно употреблять витаминные продукты;

- что перед сном нужно гулять на свежем воздухе;

- что ты очень благодарен (на) им и очень хочешь, чтобы они были здоровые
